

A Fővárosi Ítéltábla dr. Vass Gábor ügyvéd által képviselt I. rendű és II. rendű felpereseknek, dr. Tukacs László József ügyvéd által képviselt I. rendű, valamint a személyesen eljáró II. rendű alperesek ellen, kölcsön visszafizetése iránt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2011. szeptember 7. napján meghozott, 66.P.22.039/2010/16. sorszámú ítélete ellen, az I. rendű alperes részéről 13. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az I. rendű alperest, hogy a felperes részére 15 nap alatt fizessen meg 182.500 (egyszáznyolcvankettőezer-ötszáz) forint + ÁFA másodfokú perköltséget, valamint térítsen meg az államnak külön felhívásra 438.000 (négy százharmincnyolcezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével egyetemlegesen kötelezte az alpereseket, hogy 15 nap alatt fizessenek meg a felpereseknek 7.300.000 forint tőkét és ennek 2002. augusztus 3. napjától a kifizetés napjáig esedékes évi 24% kamatát azzal, hogy 75.000 forint már megfizetett kamatot elszámolhatnak. Kötelezte

egyetemlegesen az alpereseket, hogy külön felhívásra a Magyar Államnak fizessenek meg 438.000 forint illetéket, míg a felpereseknek bruttó 600.000 forint perköltséget. Egyetemlegesen kötelezte a felpereseket, hogy 15 nap alatt fizessenek meg az I. rendű alperesnek 25.000 forint másodfokú perköltséget, valamint külön felhívásra a Magyar Államnak 219.000 forint illetéket. Kötelezte az I.

rendű alperest, hogy a Magyar Államnak felhívásra fizessen meg 219.000 forint illetéket.

Az elsőfokú bíróság ítélete indokolásában megállapította, hogy a peres felek között 2000. augusztus 2. napján létrejött kölcsönszerződés - melyben az alperesek 2002. augusztus 2. napjáig 7.300.000 forint megfizetését vállalták - tartozáselismerést leplez. A Ptk. 327. § (1) bekezdésére utalással megállapította azt is, hogy a perbeli követelés nem évült el, mert a II. rendű alperes az elévülési időn belül a felperesek írásbeli felszólítását átvette, míg az I. rendű alperest a felperesek jogi képviselője telefonon „érte el”. Az elsőfokú bíróság - tekintettel az alperesek tartozáselismerő nyilatkozatára - a Ptk. 242. § (1) bekezdésében és a Ptk. 334. § (2) bekezdésében foglaltak alapján egyetemlegesen kötelezte az alpereseket a kereseti kérelem szerinti összeg megfizetésére. Feljogosította az alpereseket az általuk megfizetett 75.000 forintnak - a Ptk. 293. §-a alapján - a kamatokba történő elszámolására. A szerződő felek által meghatározott késedelmi kamat mértékének mérséklésére - erre irányuló határozott kérelem hiányában - nem látott lehetőséget. Perköltség vonatkozásában a Pp. 78. § (1) bekezdése, valamint a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (6) bekezdése alkalmazásával döntött. Mivel az I. rendű alperes korábbi fellebbezése részben eredményre vezetett, ezért ebben a tekintetben a Pp. 80. § (1) bekezdése alapján határozott.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az I. rendű alperes élt fellebbezéssel, melyben annak megváltoztatásával a kereset elutasítását kérte a perbeli követelés elévülésére figyelemmel. Előadása szerint a felperesek az elévülési időn belül olyan kölcsönszerződés, azaz olyan jogcím - kölcsön - alapján érvényesítették igényüket, amely nem létezik, a hivatkozott „kölcsönszerződésben” rögzített gazdasági események valójában nem történtek meg. Hangsúlyozta, hogy szándéka a perbeli okirat aláírásakor tartozásátvállalásra nem irányult. Megítélése szerint a felperesek nem bizonyították, hogy a kölcsönszerződés valójában tartozáselismerést takar. Utalt a Ptk. 242. §-ára, miszerint a tartozáselismerés a követelés jogcímét nem változtatja meg, a tartozás jogcíme pedig nem kölcsön, hanem a felperesek jogelődje által leszállított áru ellenértéke volt. A szállítási szerződés alapján fennálló díjtartozás iránti igényüket a felperesek az elévülési határidőn belül nem érvényesítették, így az a bíróság előtt már nem követelhető. Előadása szerint a felperesek által hivatkozott engedményezésről tudomással nem bírt. Állította, hogy 2003-ban nem saját, hanem a korábbi cége nevében teljesítette a felperesek által is elismert részleteket.

A felperesek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérték annak helyes indokaira tekintettel. Kiemelték, hogy az I. rendű alperes az elsőfokú bíróság előtt a 2009. június 5-én megtartott tárgyaláson előadta, hogy a 2000. augusztus 2-án kelt kölcsönszerződést abból a célból kötötték, hogy ne vesszen el ez az összeg, illetve mindig arra törekedett, hogy tartozását rendezze. 2003. évben több alkalommal is teljesített, a teljesítésekor pedig a tartozás jogcímét nem vitatta. Az I. rendű alperes korábbi cége évek óta felszámolás alatt állt, így a törlesztő részleteket az I. rendű alperes saját nevében fizette meg részükre. Az alperesek az engedményezési szerződésről tudomással

bírtak, ugyanis a tanúként meghallgatott **XX** engedményező perbeli nyilatkozatát nem vonták kétségbe.

A fellebbezés nem alapos.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság érdemi döntése helytálló. A fellebbezésben foglaltakra figyelemmel az elsőfokú bíróság ítéletének indokolását az alábbiakkal egészíti ki.

XX 28.P.22.039/2010/8/F/2. szám alatt elfekvő nyilatkozata, valamint a 16. sorszámú jegyzőkönyvben tett tanúvallomása alapján minden kétséget kizáró módon megállapítható, hogy **XX** vállalkozó az alperesek cége, az **ZZ** Kft. (továbbiakban Kft.) felé fennálló 7.300.000 forint követelését alkalmazottaira, azaz a felperesekre engedményezte. Az I. rendű alperes a 28.P.24.227/2007/27. számú jegyzőkönyvben úgy nyilatkozott, hogy cége a tartozását megfizetni nem tudta, ezért a perbeli szerződést abból a célból készítették el, hogy „ne vesszen el ez az összeg”. Tehát az I. rendű alperes mint magánszemély a felpereseknek ígéretet tett arra, hogy a Kft. helyett a tartozást kiegyenlíti, azaz a Kft. tartozását a Ptk. 332. §-a értelmében átvállalta. Az a tény, hogy az I. rendű alperes a perbeli szerződést a felperesekkel és nem **XX**sal kötötte meg, minden kétséget kizáró módon bizonyítja, hogy tudomással bírt **XX** és a felperesek között létre jött engedményezési szerződésről. A másodfokú bíróság kiemeli, hogy a peres eljárást megelőzően az I. rendű alperes következetesen állította, hogy ha pénze lesz tartozását megfizeti.

A peres felek előadása alapján a Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy **XX** engedményező és a Kft. között a Ptk. 379. § (1) bekezdése szerinti szállítási szerződés jött létre: **XX** a szerződésben meghatározott dolgot a megrendelő Kft.-nek átadta, azonban a Kft. a szerződésben foglalt fizetési kötelezettségének nem tett eleget. A peres felek a leszállított és ki nem fizetett áru ellenértékével egyező összeg vonatkozásában a Ptk. 523. § (1) bekezdése szerinti kölcsönszerződést kötöttek. A Ptk. 240. § (1) bekezdése értelmében a felek közös megegyezéssel módosíthatják a szerződés tartalmát, vagy megváltoztathatják kötelezettségvállalásuk jogcímét. A rendelkezés nem tesz különbséget a szerint, hogy az átváltoztatott követelés, illetőleg tartozás milyen szerződéstípus alapján állt fenn. A Ptk. 240. § (1) bekezdése értelmében jogszabálysértés nélkül történhet a szállítási szerződésből eredő tartozás rendezése úgy is, hogy a felek közös akarattal a szállító követelését más címen fennálló követeléssé változtatták át. Ilyen esetben a felek közötti jogviszony tartalmára és az ebből eredő jogokra és kötelezettségekre a módosított szerződésre vonatkozó szabályok az irányadók. Nem vitás, hogy a perbeli kölcsönszerződés 1. pontjában foglalt 7.300.000 forintot mint kölcsönösszeget az alperesek nem vették át sem a felperesektől, sem a jogelődjüktől, azonban ilyen értékű árut a Kft. 2000. március 31. napjától 2000. július 28. napjáig átvett (66.P.22.039/2010/8/F/1. szám alatti felszólítás) **XX** vállalkozótól. Az elsőfokú bíróság a kölcsönszerződésbe foglalt alperesi kötelezettségvállalást helyesen minősítette a Ptk. 242. § (1) bekezdése szerinti tartozáselismerésnek.

A Ptk. 324. § (1) bekezdése szerint a követelések 5 év alatt elévülnek, ha jogszabály másként nem rendelkezik. A Ptk. 325. § (1) bekezdése alapján az elévült követelést bírósági úton érvényesíteni nem lehet. A Ptk. 326. § (1) bekezdése kimondja, hogy az elévülés akkor kezdődik, amikor a követelés esedékessé vált. A Ptk. 327. § (1) bekezdése értelmében a követelés teljesítésére irányuló írásbeli felszólítás, a követelés bírósági úton való érvényesítése, továbbá megegyezéssel való módosítása - ideértve az egyezséget is -, a tartozásnak a kötelezett részéről való elismerése megszakítja az elévülést. A (2) bekezdés szerint az elévülés megszakadása, illetőleg az elévülést megszakító eljárás jogerős befejezése után az elévülés újból megkezdődik.

A perbeli követelés teljesítésének határideje 2002. augusztus 2. napja, így az elévülés ezen a napon megkezdődött. A felperesek keresetüket 2007. augusztus 7. napján terjesztették elő, ezért az eljáró bíróságoknak elsődlegesen azt kellett vizsgálniuk, hogy az elévülés a Ptk. 327. § (1) bekezdésében írt módon megszakadt-e. A felperesek hitelt érdemlő módon bizonyítani nem tudták, hogy az I. rendű alperes a részére megküldött írásbeli felszólítást az elévülési időn belül átvette, ugyanis a felszólító levél tértivevényét felmutatni nem tudták. A másodfokú bíróság állításuk igazolására nem találta alkalmasnak a felszólító levelet elküldő jogi képviselőjük tanúvallomását. Az átvételt igazoló okirati bizonyítékot (tértivevényt) a jogi képviselőnek egy hét évvel ezelőtti, munkája során tömegesen előforduló hétköznapi eseményre történő visszaemlékezése aggálymentesen nem pótolhatta, így a 2002. november 6. napján kelt felszólító levél a jelen perben érvényesíteni kívánt követelés elévülését az I. rendű alperes vonatkozásában nem szakította meg. Az I. rendű alperes a 28.P.24.227/2007/27. számú jegyzőkönyvben (3. oldal) állította: korábban mindig úgy nyilatkozott, hogy ha lesz pénze, kifizeti a tartozást. A 28.P.22.039/2010/6. számú jegyzőkönyvben (4. oldal) előadta, hogy 2003-ban 3-4 alkalommal fizettek 25.000-25.000 forint összeget, majd ezt követően 2007. évig nem találkoztak a felperesekkel és nem beszéltek egymással. Az idézett nyilatkozatok összevetése alapján helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy 2003-ban az I. rendű alperes tartozását szóban elismerte, mely elismerés alkalmas volt az elévülés megszakítására. A 2003 évi elismeréshez képest a felperesek keresetüket elévülési időn belül - 2007. augusztus 7. napján - terjesztették elő. Jelen esetben nincs jelentősége annak, hogy a felperesek a megismételt eljárásban követelésük jogcímét megváltoztatták, az az elévülés számítására kihatással nem volt, ugyanis a bíróság döntése meghozatala során a felperes által megjelölt jogcímhez nincs kötve. Nem volt jelentősége annak sem, hogy 2003-ban a részleteket az I. rendű alperes helyett esetlegesen harmadik személy fizette meg.

Az I. rendű alperes a 28.P.22.039/2010/5. számú jegyzőkönyvben kérte a kölcsönszerződés 3. pontjába foglalt késedelmi kamat (havi 2 %) mértékének mérséklését. Az elsőfokú bíróság 5-II. számú végzésében tájékoztatta az I. rendű alperest, hogy neki kell bizonyítania, hogy a szerződésben kikötött kamat mértéke a szerződéskori viszonyokhoz, illetve a szerződés tárgyához, céljához képest eltúlzott mértékű. Az I. rendű alperes a bíróság felhívására - melyet 2010. december 2-án átvett - nem terjesztett elő bizonyítékot, e körben további tényelőadást nem tett,

ezért az elsőfokú bíróság ezen irányú kérelmét helyesen utasította el érdemi vizsgálat nélkül. Megjegyzi a Fővárosi Ítéltábla, hogy az elsőfokú bíróság nem hívta fel az I. rendű alperest kérelmének pontosítására, ezért a határozott kérelem hiányát nem róhatta az I. rendű alperes terhére. A kérelem elutasításához azonban elegendő az az indok, hogy a bíróság felhívására az I. rendű alperes bizonyítékait e körben nem jelölte meg.

Észlelte a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú bíróság az alperesek által teljesített összesen 75.000 forintot nem számolta el a Ptk. 293. § (1) bekezdésének megfelelő módon, csupán felhatalmazást adott a feleknek arra, hogy ezen összeget az alperesek kamattartozásába számolják el. Az elsőfokú bíróságnak az alperesi teljesítéseket a Ptk. 293. § (1) bekezdésének megfelelően ténylegesen el kellett volna számolnia és a rendelkező részben pontosan meg kellett volna határoznia, hogy az alperesek milyen összegű tőkét és annak mely időponttól számítandó kamatát kötelesek megfizetni. Tekintettel arra, hogy az elszámolás módját egyik peres fél sem támadta fellebbezéssel, ezért a másodfokú bíróság e körben az ítéletet a Pp. 253. § (3) bekezdésére figyelemmel nem változtathatta meg.

A kifejtettekre figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta. Az I. rendű alperes fellebbezése eredményre nem vezetett, ezért a Pp. 78. §-a szerint köteles a felperesek perrel felmerült költségének megfizetésére.

Budapest, 2012. március 20.

Dr. Molnár Ágnes sk.
a tanács elnöke, előadó bíró

Ráczné dr. Gohér Angyalka sk.. Merőtey Anikó sk.
bíró

bíró

A kiadmány hitelül:

Dankó Zsuzsanna
írnok